

J E L E N K Ö R.

38. szám.

Pest szombat május 11dikén.

1833.

Foglalat: Magyar és Erdélyország (Pozsonyban a' ker. ülések közben május 6ikán egy országos is. Végh, Mérey, Gerliczy. Kolozsvárott adakozások a' leégtek számára. A' veszprémi szegények intéz. igazgatóságának jelentése). Anglia (alsóházi viták Attwood indítványa felett april 25ikeig. A' podoliai nemesek kérelme az orosz czárhoz). Franciaország (pairkam. fő, al praesidensek és titoknokok választási april 26ikán. Journal des Débats 's egy más ministeri ujság a' köv. kam. jelen oppositiorul. A' Blayebe küldött orvosok Párisba visszatérte. Anconai franciaország 's egyvelgek). Lengyelország. Németország (a' müncheni pol. ujság okoskodása). Legujabb.

MAGYAR ÉS ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. A' RRék majus 2kán tartott ker. ülésekben az urbariumi munkálat VIIk fejezete (t. i. a' községek belső igazgatásáról) kerülvén napirendre, annak első §sza (községi bírák, esküttek, jegyzők választatási, hivatal-idejök, 's elmozdítatásuk) foglalá el egyedül az nap egészen 's más nap is nagy részben a' tanácskozások folyamatját, végeztével felolvasák a' már kész felirási javaslatot (feleletül az april 16k. költ kir. k. válaszra) 's közleírásra bocsátván, vitatásikat a' mondott VI. fej. 2ik §sza, t. i. községek jövedelmei, 3ik adófelosztás, 4ik községi véltető jövedelmek 's kiadások följegyzése, 5ik községi számadások, 's 6ik árvák gyámügyi felett folytaták; más nap pedig azaz 4kén a' már említett felirás-javaslat felett, mellyet kevés változtatással jóvá is hagytak. 5kén az eddig elvégzett urbariumi czikkelek hitelesítése, 's a' diák felirás-javaslatnak felolvasatása, 's közleírásra utasittatása foglalák el az ülést; 6kán pedig reggeli 10 órára országos gyűlés (43ik) levén hirdetve egyedül a' KK. és RRuel, hol is volt ker. előlülőjök általnyujtván az Alnádornak, mint a' tábla helyettes előlülőjének a' kerületileg készült felirás-javaslatot, hosszas tanácskozás után, az egy sorozaton kívül, mellyet benne a' kir. terjesztvények rendihez képest határoztak alapítandónak, egyéb szerkezetét jobbára elfogadák. Eunnél fogvást a' juridicum második helyt nyere.

Királyunk Ő Felsége april 14ikéről költ legfensőbb határozata szerint a' magyarországi tartomány-biztosság főigazgatóját Végh Istvánb. t. t. egész fizetése meghagytaival nyugalmazni, 's 50 évig viselt hű szolgálatiért kegyes megelégtülése bizonyosságul nyugpénzét 1,500 fral nevelni, helyébe pedig a'

personalist Mérey Sándort tartomány-biztossági fő igazgatóvá kinevezni 's rendszeres évdijához 2000 frnyi éves toldalék mellett minden díjfizetés nélkül v. t. tanácsnoksággal felruházni kegyelmesen méltóztatott, mellyhez képest a' tartomány-biztossági n. m. új főigazgató a' m. k. helytartósági ülésben a' szokott eskü letétele után maj. 8kán széklet fogván hivatalához is kezdett.

Kir. Felségünk april 14ikéről költ legfensőbb kézírata szerint Gerliczy Mihály báró, m. kir. helytartósági tanácsnok 's Temes megye főispáni helytartóját titkos tanácsnok hivei közé díj-elengedés mellett méltóztatott kegyelmesen számítani.

Kolozsvárott a' martz. 31ikére viradólag kiűtött nagy égés által kárvallott szegényebb sorsu szerencsétlenek számára még az nap igen szép segedelmet nyujtottak a' kereskedők t. i. 500, a' hangászati egyesület pedig ugyan az napi akademiája bevételeből 345 frtot; nem késtek egyéb rendü lakosi is Kolozsvárnak gyámolítani e' boldogtalanokat, úgy annyira hogy kevés idő alatt számukra 5,000 frtot gyűjtenének össze. Melly kegyes adakozásból gyűlt summa azok között osztattott el, kik a' tűz által csak nem mindenektől megfosztattak, úgy hogy ön erejükből jobb állapotba helyezni magokat képesek nem voltak. E' szerint a' károsultak közül némellyik 1,200, más 900, harmadik 600 frtot is kapott segedelmül. Minden jó érzésü emberbarát örömeire kívánjuk még említeni, hogy egyik a' szerencsétlen tönkre égtek közül, mint sok gyermek atyja, elhamvadozott hajléka építtetésére a' piaczon gerendákat kívánván vásárlani, midőn a' kalotaszegi szegény paraszt megértette, milly szerencsétlen károsodott alkudja két szekér gerendáit, azokat fél áron adta oda; midőn pedig gerendáit a' szegény mesterember telkihez

vitte 's a' hamuba borult házat 's a' sok apró gyermeket meglátta, kijelentette: hogy semmi pénzt nem venne el, ha neki is adója fizetésire a' kívánt fél árra elkerülhetlenül szüksége nem volna. E. H.

A' veszprémi szegények intézetének igazgatósága, mint közbizodalom 's megnyugtató kivánja, igen ügyelve azon ellenőrségre, mellyet minden intézetnél a' nyilvánosságának kellene viselnie, szinte már többek igen tiszta czélu példájira, nem mulasztá el köz tudomásra bocsátani az intézetnek vagyonbeli (ez barometruma a' többinek) jelen állását; melly szerint a' mult év végzetén (1832 oct. 31ke) bezárt számadások szerint, ekkoron bevételi összes mennyisége volt 9189 fr. 's 12 kr., kiadási 8040 fr. 's 12 kr.; marada tehát készpénzül az intézet pénztárában a' jövő esztendőre 1149 fr. 6 kr., adós levelekben pedig 2000 fr.

Az Ó-Zólyomi 's Dobronivai bányász kam. urodalmi kasznárság megürült. (Kir. kam. tud.)

A N G L I A.

Az Attwood indítványa feletti, april. 22iki vitákból emlékezetes még Thompson urnak, a' kereskedési hivatal előlölőjének, néhány észrevétele. Jelesül annak megmutatására, hogy a' szükség az országban nem olly nagy, mint Attwood ur állítja, Thompson e' következő adatokat hozá fel. Azon tiz évben, melly 1821el végződött, (tehát 1811—21) mindössze 68,800,000 fontra ment a' gyámol-adó, vagy is a' szegények gyámolittatásokul kivetett adók (Armensteuer); a' következett tiz évben pedig, u. m. 1821től 1831ig mindössze csak 62,900,000 fontra, és így ez utóbbi időszakban szinte 6 millióval kevesbedett. Továbbá, úgy mond Thompson ur, tekintsük a' fogyasztást, consumptiot: 1814ben elköltött a' nagybritanniai összes lakosság 15,373,221 font dohányt, 1,997,909 mázsa czukrot, 6,324,267 font kávé, 's 19,224,154 font théát; 1832ben pedig 20 millio 's 235,468 font dohányt, 3 millio 655,000 mázsa czukrot, 22 millio 's 952,000 font kávé és 31 millio 548,000 font théát. Az elsőnek fogyasztatása tehát ezen idő alatt 31, a' másodiké 83, a' harmadiké 263, 's a' negyediké 65 percenttel szaporodott, holott a' népességi szaporodás ugyan-

ez idő alatt nem tett többet 24 pcentnél. Ugyan így van a' dolog a' gyapott és gyapju-fogyasztással. Amabból 1820ban elfogyasztott 152,829,633 font, 1832ben pedig 259 millio 412,463 font, tehát 70 pcenttel több; emeből, t. i. a' juhgyapjuból, 1820ban 9,775,605 font, 1832ben pedig 27,666,350 font 's így 183 pcenttel több, holott ez idő alatt, t. i. 1820—32 a' népesedés csak 16 pcenttel nagyobbodott. Végre megjegyzést érdemel a' kevesbedett halomás (mortality), melly különben egyenlő viszonyokban a' könnyű 's kényelmesb élhetés jele. 1780ban Angliában minden 40ik ember halt meg évenként, most, ez utóbbi években, csak minden 54ik, a' mi 36 pcentnyi kevesbülést tesz. — Ki ad nekünk hazánkról illyes datumokat 's mikor?!

Más nap, Baring és Peel urak szólotak legnyomosabban ugyan azon tárgy felel. Baring ur különösen ellene volt az indítványnak, mivel annak elfogadtatása nagy zavarodást okozna az országban; egyébiránt ő nem ellenzi a' folyó pénz becsének vizsgálat alá vételét, ha e' vizsgálat a' következő három pontra szoríttatik: 1) ha nem jó volna é az arany és ezüst valutát egyesíteni? 2) minden tartományi banknak megengedni, hogy notáit az angol bank notáival fizethesse; 's 3) egy és két fontos banknotákat (bankjegy v. pénzjegy) is bocsátani ki ismét? — Peel ur általában az indítvány 's különösen Baring urnak harmadik kérdése ellen is szólott, minthogy azok véleménye szerint egyiránt veszedelmesek. Az egy és két fontos banknoták kibocsáttatása, úgy mond, csakhamar eltüntetne minden aranyat a' keringsből. Eleinte ugyan jónak látszanék a' rendszabás, a' természetvények ára emelkednék, a' kereskedes elevenülne; de utóbb, csak 18 hónap mulva is előállana a' veszedelem. Az ország el lenne borítva papirospénzzel, az arany már ekkor kívül volna az országon, a' pénzbecs csökkenne, a' bankok ostromoltainának 's köz rettegés szállaná meg ismét a' lelkeket, melly ellen most sincs ugyan tökéletes biztosság, de az ércz, jelesül az arany-érték még is legjobb védszer. Nem tagadom én, monda továbbá Peel ur, hogy az 1819iki acta, (melly által ugyancsak Peel

ur eszközletére az aranyérték elfogadtatott), résznyire oka volt a' szükségnek, melly utóbbad bekövetkezett, minthogy az által a' pénzérték növekedett 's kereskedésünk és finanziaánk érzékeny illetődést szenvedett, de az akkori szükség egész terjedelmit ezen pénzérték-változásnak tulajdonítani, igen nagy csalatás. Lehetetlen is volt aze-lőtti beválthatlan papiros-értékről aranyértékre merünk által minden zavarodás és alkalmatlanság nélkül; de azon állapot, mellyből akkor az országot ki kellet ragadnunk, legalább tanuságul szolgálhatna, hogy semmi sem lehet veszélyesebb az országra nézve, mint az állandóbb becsü érczpenz-értéktől becse-vesztett papirosvalutára menni által. Megengedem, most mindennek csekély az ára, 's hogy ez ugyan nagy baj; de ha valaki azt vélné, hogy a' mostani árokat bármimemü valuta által is a' háborukoriakra fogja felrugtatni, az ugyan szörnyen csalatkoz-nék. Az olyan idők, mint az 1793—1815iki háborubeli, midőn t. i. beválthatlan papiros-penzünk 's a' gyárművekben (fabricatum) csaknem kirekesztő kereskedésünk volt, a' rendes békés időkre mértéket nem nyújthat-nak. 's a' t. A' vitatások mint mondók, ez nap sem rekesztettek be, ámbár e' mellett lord Althorp már ez nap is tetemes számtöbbséget (318 > 98) nyert. Más nap szavazatra kerülvén a' dolog, Attwood ur indítványa 332 szóval 139 ellen csakugyan elmellőz-tett, lord Althorp külön javaslata pedig (l. el. lev. ket) 304 szóval 49 ellen elfogadtatott.

Ugyanaz alsóház apríl 25iki ülésében je-lenti lord Althorp, hogy ő a' legközelebbi csütörtökön, u. m. május 2ikán, maga fog indítványt tenni két biztosság kinevez-tése iránt, mellyek közül egyik az or-szágbeli földmivelés, másika pedig az or-szágos kereskedés és gyárok (fabrikák) jelen állapotját vegye vizsgálat alá. Így elő-zi meg Angliában a' kormány, 's igen böl-csen! az országos józan kívánatokat. Utóbb kifejti Grote ur a' mai napra jelentett indít-ványát ez iránt, hogy ezentul a' parlamentta-gi választások rejtett szavazattal (go-lyóbisok bedobása által egyik v. másik név-hez) történjenek. Csak így lehet, úgy mond, a' reformbillnek a' nép előtt valami becse 's

csak így juthat az ország igaz képviseléshez. — Egy része a' háznak tapssal fogadá ez indítványt. Darlington gróf ellene szolt, mi-vel az az országnak csaknem minden régi institutioját halomra döntené. Ugy látszik, mondá a' gróf, mintha azon nagy remények, mellyeket előbb a' reform iránt a' népben gerjesztének, nem valósultak volna meg, 's most már mindenféle újabb eszközökhöz kap-kodnak, mellyeket köz gyógyszerként (Uni-versalmittel, panacea) ajánlgatnak a' népnek. Ő (a' gróf) igen természetesnek találja, hogy a' nagyobb birtokos némi befolyással le-gyen földbérlőinek politikai tetteikre is, 's azért nem javalhat ol'y eszközt, melly min-den ellenőrséget elhárítana. Dr. Lushington ellenben nem tud nagyobb javítást az ország alkotmányán a' rejtett szavazás behozatalá-nál, mivel csak így fejezheti ki magát a' nép-vélemény szabadon. Lord Althorp említi, hogy ő ugyan nem volt 's nincs is épen el-lene a' rejtett szavazásnak, de azt soha sem mondá se nem hitte, hogy ez a' jó képvise-lésnek multhatatlan föltétele. Részéről ő soha sem kívánt vagy gyámolított változta-tásokat, hanem ha azoknak tettegi (practi-cus) hasznát előre látta; már pedig az ed-digi szavazásrendszer mellett nem lát olly visszaéléseket, mellyek a' változtatást szük-ségessé tennék, 's azért ez izben az in-dítványnak ellene szavaz. — Cobbett és O'-Connell röviden védik az indítványt, mert csak a' rejtett szavazat v. a' megveszte-getésnek véget. Peel ur azt kérdé: valljon hasznos é ez mindenkor? kell e kívánni, hogy a' választó mindenhol a' maga köteles-séginek indulatlan teljesítésire szorítottassék? hogy a' választandó a' maga constituensi-vel leendő baráti közlekedéstől tiltassék el 's azok szavazatit megnyerni vétek nélkül ne igyekezhessék? Egyébiránt is ő ugy hi-szi, hogy a' golyóbisozás (ballotement) mel-lett sem marad mindenkor sértetlen a' titok, sőt ezen mód gyakran tévedő gyanúra 's méltatlan üldözésekre szolgáltat okot. Másik rossz következése a' rejtett szavazásnak Peel ur szerint az lenne, hogy az alsóház még democratábbá válnék, mint most, 's ez nek-i magában is elég ok már, hogy az indítvány ellen szavazzon. Végre még Berkeley ur tett

egy két észrevételt, mire szózatok szedetvén az indítvány 211 szóval 106 ellen, tehát 105 szótöbbséggel mellőztetett el, 's a ház csakhamar azután, éjféli 1 órakor, eloszlott.

A Times következő, igen érdekes kérelmi pontokat közöl, mellyeket a' mult évi sept. 19ikén császári engedelemmel egybegyűlt podoliai nemesek 's földbirtokosok az orosz császárhoz intéztek: 1ször. Midőn Felsőged nagyanyja, az örök emlékezetű Nagy Katalin, e' tartományokat birodalmával egyesítette, meghagyá nekünk minden váltságinkat (privilegia), 's azokkal a' mi nemességünk a' törvény védelme mellett 's neveinek a' kerületi nemzetség-könyvekbe beiratása után Felsőged császári atyja alatt is élt. Kéri tehát ezen nemesség Felsőgedet alázatosan: tartsa fen továbbad is ezen váltságokat, mind azoknak, kik t. i. származásukat már kimutatták 's neveiket a' nemzetség-könyvekbe beirták, mind pedig azoknak, kik még ezt nem teheték, mivel nemzetségi irományaik más országokban v. tartományokban vannak. Kérjük Felsőgedet, hogy nekünk az 1785iki váltságok 89ik cikkelyéhez képest nemzetségkönyvinket, mellyek csak rövid időre vétettek el tőlünk, adassa vissza, 's azoknak, kik még be nem irhaták neveiket, erre néhány esztendő t engedjen. 2szor: Felsőged nemessége Sire nagy aggodalommal tekinti azon károkat 's nehézségeket, mellyek anyanyelvünknek a' törvény-székekből kitiltatása által származtak vagy még származhatnak. Nekünk Lengyeleknek, valamint más slav nemzeteknek, is meg van a' mi saját nyelvünk, mellyen több századon keresztül éltünk 's melly reánk nézve kedves emlékezetek tárháza. Milliók beszélnek azt Felsőged alattvalói közül, Felsőged elődei azt megtartották, az nekünk társasági viszonyinkban elmellőzhetetlen, ezen valónak irva régibb oklevelink mint szerződésink 's körlevelink is, az fejezé ki a' mi szükséginket, velünk nőtt 's úgy szólván velünk forradott össze. Kegyelmes Császár! engedje meg nekünk ezen nyelvet, hogy benne Felsőgedért 's áldott háznépeért folyvást imádkozhassunk. 3szor: Nagy 's hatalmas atyánk! Kegyed a' nevendék ifjuságra fordítván kiapadhatlan jósága figyelmét, azt ha-

tározta, hogy az iskolákra egy, a' nemesség közül választott, tiszt ügyeljen fel. A' jó nevelés mindenkor egyike volt legelső gondinknak. Azért adtanak őseink a' jesuitáknak, kik akkor kirekesztőleg nevelék az ifjuságot, annyi földbirtokot. E' szerzet eltörletése után azon fekvő birtokok törvény által az iskolák 's gymnasiumok fentartására rendeltettek. Sándor császár megerősíté ezen határozatot, megerősíté a' Kaminiécben lévő gymnasiumot, az ottani könyvtárt, fűvészkertet 's más tudománybeli gyűjteményeket és kincseket. Mi magunk is bővebb adományokkal gazdagítottuk ezen (a' kaminiéc-i) intézetet. Az anyanyelvnek használatása a' tanításnál igen könnyíti a' tanulást, szeretteti magát a' nyelvet 's az utókorra ált hárítja az ismereteket. Kérjük Kegyed, Urunk, hagyja meg nekünk a' kaminiéc-i intézetet, többi iskoláinkat 's bennök a' hazai nyelvet! 4szer: Mi Felsőged pálczája alá hoztuk magunkkal együtt a' római catholica vallást is. A' vallásnak, melly az emberi gyarlóságot pótolja, szüksége van az isten szolgáinak vezérlésére. A' mi atyáink fejedelmekre bizták a' vallás védelmét. Felsőged, magas bölcsességében, jónak találá a' klastromokat eltörleteni 's jószágaikat behuzni. Ugy de, Sire, ezen klastromok szolgáltattak szónokokat (praedicator) is; a' hijány mind ezekben mind lelki pásztorokban már igen érezhető, 's féltő, hogy ezen hijány miatt népünk erkölcsisége nagyot fog csökkenni. Kérjük tehát Kegyed, Sire, mint köz atyánkat, könyörüljön rajtunk 's mentse meg ezen fenyegető rosztól. 5ször: Minden országban meg van arról a' nemesség győződve, hogy szoros kötelessége a' thrónt támogatni. A' vagyon különbözőse vagy csekélysege őt e' justól 's kötelességtől föl nem mentheti. Kérjük tehát Felsőgedet igen alázatosan, parancsolja meg, hogy senki, a' ki valamely vétséget nem követett el, a' maga házatól távol vidékekre ne küldessék el. A' földnek akármilly szögletében is mindenik hiv alattvalója leend Felsőgednek; de Sire, a' legszegényebb ember is szereti a' földet, a' tájat, a' hol született. Ezen köz ösztön, mellyet ezer háznépnek könnye bizonyít, arra bátorít minket, hogy

Fölsok.
szágl
sérve
hogy
hez.
nak
's ne
mekl
tőlök
örök
ideg
szeg
igen
zülök
sza
zen
sána
19. 1

Cza
leng
kapt
leng
mon
mit
jele
Aus

olva
dele
két
prac
ra
ni k
miv
stit
hon
side
tott
setl
list
lasz
hg
Mo
gró
kan
Bré
pra

Fölséged emberszeretetét szólitsuk fel irántok. — 6szor: A' mi testvérink (Lengyelországban) megbántották Fölségedet, midőn sérveik ellen orvoslátot kerestek, a' helyett hogy kérelemmel folyamodnának Fölségedhez. De Kegyed, Sire, mint a' mindenhatónak képe e' földön, ne haragügyék mindig 's ne büntessen mindig. Keserű és kisírt szemekkel néznek szülék gyermekeik után, kik tőlök elvitettek 's lakatlan tájakra küldettek örökre. — Mások ismét távol rokoniktól idegen országokban keresnek menedéket szegénységgel 's inséggel küszködve. Csak igen kevésnek bocsátott meg Fölséged közülök. Velünk együtt esedeznek ezek, árasza ki kegyét Fölséged ama' többire is. Ezen alázatos kérelminket Fölséged thronusának lábaihoz bocsátjuk. Kaminiec, sept. 19. 1832. Követk. az aláírások.

Ugyancsak angol ujságok szerint herczeg Czartoryski 's más, Angliában tartózkodó lengyel menekvők olly értelmű leveleket kaptak Oroszországból, hogy igen sok, a' lengyel támadásban részt vettek ellen kimondott confiscatiói ítélet fölfüggesztetett; mit némellyek szerint az országban már már jelentkező békétlenségnek, mások szerint Ausztria közbenjárásának tulajdoníthatni.

FRANCZIAORSZÁG.

A' pairkamara april 26iki ülésében elolvasá a' praesidens a' kir. megnyitó rendeletet. Erre a' ministerek eltávozván, a' két legifjabb pair titoknokká tétetik, 's a' praesidens a' kamarát sors szerint bureaukra osztja szét. Marquis Dreux-Brézé szólni kíván, de a' praesidens megtagadá a' szót, mivel a' kamara még nincs alakulva (constituálva). A' pairek bureau-ikba mennek, honnan visszatértök után, felolvasá a' praesidens a' bureauk (osztályok) ujdön választott előlülőiket 's titoknokaikat. Különös esetből marquis Dreux-Brézé (nagy hirű carlista) épen ottan, t. i. a' 6ik bureauánál, választatik titoknoknak, mellynél Orleans kir. hg a' praesidens. A' kamara titoknokivá Montesquiou, marsal Gérard, Gauthier 's gróf Montalivet urak választatnak. Ekkor a' kamara már alakulva levén, marquis Dreux-Brézé ujlag szót kíván. Hiában mondá a' praesidens hogy nincs semmi a' napirenden,

ő (Dreux-Brézé) csak néhány szót akar a' kamara jelen helyzetéről szólni. Mióta ugy mond kormány van Franciaországban, ez legelső eset, hogy a' királyi beszédre nem adatik válasz. Ebből az következnék, hogy a' kamara a' ministerium lépteit javalja, holott annak több tettét, ha nem épen egyenesen is, gáncsolá, jelesül midőn az ostromállapotú törvényjavaslatból több, a' constitutioval meg nem férhető, rendeletet kitörlött. Végre a' marquis a' berryi hgné foglyoskodtatását szörnyesnek (monstrueuse) nevezi. Ezen beszédre gróf Molé röviden 's elmelőztetőleg felelvén, az ülés eloszlik. — A' követkamara ugyanaz nap, uj praesidensnek kellvén választatnia, Gras-Tréville legidősb követ előlülte alatt kezdé meg ülését. A' négy legifjabb követ (közöttök Pagès) itt is titoknokká tétetik. Erre gróf d'Argout, Humann 's de Rigny ministerek bévezettetvén, az első mint belseminister fölolvasá az egybehívó királyi rendeletet 's az 1833iki parlamenti ülést megnyitnak hirdeti. A' praesidens bureaukra osztván a' kamarát, az így eloszlott követek a' bureauk praesidenseiket 's titoknokaikat választják meg. 1ső bureau: praesidens Voysin de Gartrempe, titoknok Blanc Edm. 2ik b. Etienne, Piscatoris. 3ik b. Odier, Mahul. 4ik b. Nogaret, Limperani. 5ik b. Harlé, Duchatel. 6ik b. Kératry, Vigier. 7ik b. Delessert, Joubert. 8ik b. Bérenger, Gillon. 9ik b. Calmen, Bichonel. — Most a' kamara praesidensének választatása kerül elő. Dupin, az idősb, (mint már említettük) 221 szózatot nyer, Laffitte 50et, 21 szét oszlik. Mielőtt a' vicepraesidensek választatnának, Mauguin ur panaszkép hozza fel a' nagy sietséget, mellyel a' jelen kamarai ülés megnyitott. Az egybehívás és megnyitás közt, ugy mond, szükségképen valami kis időköznek kellene hagyatnia, hogy a' kir. rendelet teljesülhesen is. Barthe ur (igazságminister) feleli, hogy a' követeket helyben levőknek lehetvén tekinteni, illy időközre ez uttal nem volt semmi szükség. Al-elölülőknek Etienne, Schonen, Delessert 's Berenger urak választattak; a' kamara titoknokivá pedig Réal, Ganneron, Cunin-Gridaine és Martin urak, 's így a' kamara főbb tisztviselői,

vagy is a' kamara bureauja, ugyan az maradt, melly az előbbi ülésben volt.

A' király april 27ikén estve fogadá a' két kamara követségeit, kik neki röviden ugyancsak a' kamarák újabb alakulásokat jelentették.

A' ministerium, mint a' Temps mondja, Persil urat Berenger helyébe a' kamara egyik vicepraesidensévé kívánta választatni; azonban még is Berenger választott. B. 162, Persil 100 szózatot nyer. Ezen 100 szózat, ugymond a Temps, teszi azon számot, mellyre a' doctrinair ministerium mindennemű esetben támaszkodhatik; így tehát most szintolly kevéssé bírja a' számtöbbséget mint ezelőtt, 's e' második ülésben sem tehet egyebet, minthogy a' számtöbbséget (maioritast), a' helyett hogy vezetné, kövesse.

A' Journal des Débats következő characteristikáját adja a' jelen követkamari oppositio: Az oppositio általában a' constitutionalis monarchiának nyílt elleneiből vagy csak igen hideg barátiból áll. Valamivel több vagy kevesebb meggondolás teszi közöttük az egész különbséget. Némellyek egyenesen tul adnak a' juliusi monarchián, 's arról nem is akarnak többé hallani; mások még ragaszkodnak valamennyire hozzá, de alig tudják miért. Amazok így önmagokkal egyek 's tétovázás nélkül egyenesen a' republica felé eveznek; imezek gyöngé 's inconsequens lelkek, kik akarnak és nem is akarnak, előmennek 's megmeg visszalépnek 's készek volnának olly föltételeket szabni kormányuknak, mellyek a' monarchiát előbb utóbb elfojtanák. Szóval: amazok fennyen kívánják a' constitutionalis monarchia elhunytát, ezek csak lassan szeretnék azt az öröklétbe át-szenderíteni. 'S az utóbbiak épen azért veszedelmesek, mivel véleményök kormánytalan 's republicai alapját mézes vallomásokkal fognak fedezgetni. Minden monarchiai kétségek ezen utóbbiaknak egy nem tudom mi kis kétkedésben olvadhat össze, mellyet az idő kétségkívül meg fog gyógyítani. Ők nem meggyőződésből többé, hanem a' lélekisméret bizonyos gyöngédségiből royalisták, királybarátok, még. Ha egy ügyes casuistára akadhatnak, ki nekik absolutiot adand, nyomban a' republicához fognak ál-

taltérni. Ezen két töredéke az oppositioinak most nyiltabban vált külön egymástól, mint ezelőtt, de azért ők egymást gyámolítani 's nagyobb alkalmakkor megbizottak által fognak, mint ezelőtt is gyakran, értekezni. Szükség esetén a' merészebb republicanusok fognak majd a' félénkebb republicanusoknak kezet nyújtani, 's a' republica pártja a' republicai monarchia pártját előre nyomni. Valóban nem rossz politika, mert a' republicai monarchia, ha ez nem képtelenség, 's maga a' republica közt igen csekély a' hézag, mellynek betöltésére csakugyan aug. 10ike kell. Köszönjük meg a' sajtónak ezen fölvilágosításokat; jó, ha tudja az ember, mit várhat 's mihez tartsa magát. 's a' t.

Egy másik ministeri ujság a' minap, mingyárt a' Tribune eliteltetése után, sértő kifejezésekkel élt az oppositio iránt. Az oppositio így szólt a' többi közt, — a' lealacsonyodásnak 's tekintetvesztésnek azon pontjára jutott, hogy önmagában már igen mélyen meghasonolva levén, mind a' kamarában, mind a' kamarán kívül megvettetik. Ezen czikkely a' másnapi (april 19iki) ülésben kézről kézre járt, 's a' követek azt kérdék egymástól: mikép fakadhat a' ministerium, melly csak épen most hozatott a' számtöbbség (maioritas) megsértetése miatt olly kemény ítéletet a' Tribune ellen, illy illetlen kifejezésekre a' kamara kisebb száma iránt? — E' kérdésnek következése az lett, hogy a' ministeri ujságnak vissza kelle szavát huzni, a' mit igen nagy zavarodással és szégyenkedéssel meg is tett. Jónak találjuk kinyilatkoztatni, — így éneklé palinodiáját, — hogy az egy valóságos tulság 's nagyítás volt, a' mikép mi az oppositio tekintetvesztésiről szólottunk. Ezen tekintet v. hitelvesztés egy igaz hanem egészen politikai történet, melly azoknak, kikről szó vala, individualis becsületöket legkevesebbé sem érdekli. Bármilly világos is tehát ezen hitelvesztés a' politikában, azért még sem szabad azt lealacsonyulásnak nevezni, mert ezen kifejezés csupán moralis dolgokra illik, valamint a' megvettetés kifejezése is, mellyet hogy használtunk, őszintén sajnáljuk. —

April 27iki ülésében az ujdonan széket foglalt praesidens (Dupin) ajánlatára hatá-

rozá a' kamara, hogy legelőbb is a' kezdő oktatás feletti törvényjavaslatot fogja vitatni. Ez után Dupin ur a' városszerkezetit 's expropriatiobelit ajánlá fölvetetni, de ezek sora 's ideje iránt a' kamara később fog végezni. Ezen említették 's a' budget lesznek tehát a' jelen ülés tárgyai.

A' Moniteur april 27iki száma szerint a' montpellier-i orvosi és philosophiai karokban (facultas) meg kelle az iskolai leczkéket szüntetni, mivel a' tanulók egyik professort több izben kifütyölték 's más rendtelenségeket is követtek el.

A' kormány Orfila, Auvity, Fouquier és Andral orvosokat mult hónap közepén ismét Blayebe küldé, mint mondák, hogy a' hgné egészség-állapotjáról újabb hirt hozzanak, vagy hogy a' betegedés tanuji legyenek. Ezen urak april 26ikán Párisba visszaérkeztek. A' hgné, mint a' Gazette írja, nem bocsátotta őket magához, azt mondván, hogy ha a' kormány azokat nem bocsátotta hozzája (a' hgnéhez), kiket ő kívánt 's kik neki baráti, (értetik különösen Chateaubriand, kit a' hgné nem rég hivatott de a' kormány Blayebe nem bocsátott), most ő sem akarja azokat látni, kiket hozzá a' kormány küld. Más részről hallik, hogy a' nevezett orvosak egy nyilatkozást fognak legközelebb adni, melly szerint a' hgné egészsége fölötté gyöngé 's egyedül a' terhesség ingerültsége által tartatik még fen; — mihez képest a' kormány talán hajlandó lenne a' hgnét, a' terheslét tanuk által bebizonyíttatása után, még szülés előtt Nápolyba bocsátani.

Több francia ujság írja Anconából april 14ikéről, hogy az ottani francia őrizet résziről újabb, a' folyó évi october végeig terjedő, egyezés kötöttetett a' helybeli eleség-szállítókkal, még pedig úgy, hogy ha ez idő alatt az őrizet szaporíttatnék, a' szállítás is tetemesbüljön. Mondják azt is, hogy a' római udvar 's a' francia követ között egyezés kötöttetett, melly szerint az Anconában levő francia őrizet ott még egy eszten-deig hagyatnék meg.

LENGYELORSZÁG.

Az allg. Zeit. következő levelet közöl a' lengyel határszélről april közepéről: Az újabb időben, mint tudva van, nagy része az

orosz seregeknek elhagyta Lengyelországot, a' porosz határokon is csak csekély őrizet volt, úgy hogy az ország határin 's főhelyeiben mindössze is legfőlebb 40,000 ember lehetett. Azon előbbi határozat, melly szerint senkinek sem volt szabad magánál fegyvert tartani, lassanként oda módosított, hogy vadászati jusát kiki ismét gyakorolhatta, 's így más, a' revolutio elfojtása után behozott kemény rendszabások is lassanként 's legalább résznyire elenyésztek. De most halljuk, hogy Krakó vidékén egyszerre megtámadták az orosz katonákat fegyveres Lengyelek, kik az ottani erdők 's hegyekben formaszerint szerkezetbe állottak, 's hogy azon vidék rövid időre támadási állapotban volt, mig t. i. bővebb orosz segedelem érkezvén a' felkölteknék nagy részit, három vezérökkel együtt, fogságra vetette 's így a' támadást elnyomta. Mondják hogy ezen támadás élesztői között többen voltak, kik nem rég tértek a' külföldről hazájokba vissza 's hogy egyik a' legfőbbek közül méregvétellel kerülé el a' fogságot. A' kormányzék egy kézre került levelezés következésiben most már ujlag kemény rendszabásokhoz nyul. A' fegyverek ismét mind elszedettek, az orosz katonaság megszoríttatott, 's az őrhelyekre töltött fegyverrel áll ki, utlevelek (passuales) csak igen nehezen adatnak egyik megyéből a' másikba, külföldre pedig épen nem. Ezekből el lehet gondolni, hogy a' lakosság mind ezen igen elszomorodott; senki sem mer az említett történetekről szólani, mellyekről egyébiránt csak igen kevésnek van bővebb tudomása, minthogy csak a' kormányhoz közelebb állók vettek a' dolgról bővebb értesítést. —

NÉMETORSZÁG.

A' müncheni politikai ujságnak következő czikkelyét veszi fel a' bécsi Beobachter: Bármilly bágyadt és szintelen volt a' beszéd, mellyet Cavaignac a' Tribune — egyenesebben szólván, a' revolutionalis rendszer — védelmére a' francia kamarák előtt tartott, még is néhány szava figyelmet érdemel, mivel a' revolutionalis propagandának elveit világosan 's határozottan fejezi ki. Cavaignac ezt mondá: „A' mi beszédünk

a' kamarai oppositioéhoz épen nem hasonlít. Mi azt mondjuk: respublica; ők ezt felelik: monarchia. De a' mi elveink viszhangot találnak a' nemzethen, minden, a' mi proletarius nevet hord 's a' privilegiumokon kívül van, mellettünk áll." Ez tehát annak (?) tiszta 's leplezetlen megvalósása, hogy egy újabb revolutionál nem a' status-alkotmány, sem a' dynastia változtatása, hanem a' vagyontalanoknak a' vagyonosak ellen intézendő háboruja vétetnék czélul. — Minket ezen vallomás épen nem lepett meg, mivel e' pártnak törekedését soha sem tekintők más szempontból. De sokan azok közül, kik magokat eddig a' francziaországi lázasztó propagandának eszközül adák, most nyilván láthatják, hová akarják őket vezetni. — A' franczia ministerium nyilvános nyilatkozási, a' Francziaországban maradt Lengyelek vallomási 's azon irományok, mellyeket az onnan kiszökötteknél találtak, egyezőleg 's oklevelesen bizonyítják be, hogy ugyanazon revolutionális propaganda, melly Francziaországban a' minden nemű — szerzett vagy öröklött — birtok-elleni hadat kifakasztani törekszik, németországi czimboráival egyesülten a' mi (bajor) vidékinken is ugyan e' harczot reménylő 's akaró gerjeszteni, 's e' végre eszközé és vezeté ama' nevezetes kivándorlást. — A' már Helvetziában levő Lengyelekhez még többnek kell vala Francziaországból érkeznie, hanem ez utóbbi csapat a' határszéleket már zárva lelő. Maga a' Bernben tartózkodó columna mobile itt újabb pénzsegedelmet 's azon hely kijeleltetésit várja, hova Németországban legelőbb is fordulnia kell. De a' frankfurti proludium nem sült el; a' szomszéd német kormányok hatalmas katonai rendszabásokkal gátlák a' birtokokba erőszakos lépést; Francziaország pedig elzárja a' vendégi jussal olly csúfosan visszaéltek előtt a' visszatérhetést azon földre, melly eddig nekik védelmet ada. Ha fog e a' belső viharoktól szaggatott Schweiz a' revolutio ezen kétségbeesett zsoldosinak tartós menedéket adni és adhatni, — 's ha nem fogják e a' határos német szövetségi statusok ezen veszedelmes szomszédoknak minél előbbi elmozdittatásokat kérni és sür-

getni? erre nem igen lehet kétséges a' válasz; de nehezebb volna talán azon kérdést fejteni meg: mi történjék velek, hova legyenek tehát végre is e' revolutionális kóborlók? — Ezek mint mindünnen üzött 's ugy szólván minden emberi társaságon 's társasági jusokon kívül helyezett emberek, valamint a' frankfurti eszeveszett vállalatnak részesei is, valóban intő például szolgálhatnak arra: milly rettentő helyzetbe jutnak a' revolutionális propaganda vak eszközei, ha istentől elrugaszkodott vezetőik szavai-ban bizva, beszédről cselekedetre ragadtatnak által. — Kétséget nem szenved, hogy ezen kivándorlás a' francziaországi propaganda megbizásából történt 's egyértelműleg azon megtéríthetlen franczia factionariusok 's fanaticusokkal, kik hazájokat erőnek erejével sivatag pusztává szeretnék változtatni, hogy abban egykor a' Moseseket 's Gideonokat játszhassák. Régi kedves ideájuk volt a' franczia clubbistáknak 's a' németországi legszélsőbb franczia-liberalis pártnak: a' Francziaországba menekedett Lengyelséget rendszeres hadi testekké vagy fegyveres népsereggé formálni, velek Németországot föllázasztani, 's majd a' Wirth ideájaként keletkezendő német constitutionalis császárság, — vagy a' Siebenpfeiffer álmodta német respublica segedelmével viszont az egész hajdani Lengyelországot hódítani vissza 's így e' vitéz társaknak 's barátoknak a' tett szolgálatot meghálálni. — Mi magunk istöbbiromány birtokában vagyunk, mellyek e' tervnek lételét minden kétségen kívül helyezik. — (Vége követk.)

Legujabb: April 26ikán az angol ministerium minoritásba jutott a' sörszalad v. maláta- (Malz) adóra nézve, melly minden quartertől 20 shillingtől 8ra szállított le 162> 152 ellen. Ez mintegy 2 $\frac{1}{2}$ millio font sterling csorbát ejt a' budgeten. Neveli a' ministerek zavarodását az is, hogy hasonló v. még rosszabb sors érheti a' házi és ablakadó-nemet, mellyet Key egészen eltöröltetni készült apr. 30ikán, pedig ez is 2 $\frac{1}{2}$ millió font-ra rüg. — A' belga képv. kamarát apr. 28. elosztatá a' király. A' választások máj. 23. 's 30ikán tartatnak 's az új országgyűlés f. e. jun. 7. ülend össze ismétlen.